

Wychodzi **codziennie** o god. 11 rano,
z wyjątkiem dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

w Krakowie rocznie złr. 9, kwart.
złr. 2 c. 25, miesięcznie 80 c.

Pocztą w Austrii rocznie złr. 12,
kwart. złr. 3, miesięcznie złr. 1 c. 15,

w Niemczech rocz. 24 mr., kwart. 6 mr.

KRONIKA

Numer pojedynczy cent. 5.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą
po c. 5 od wiersza (petit).

Nadesłane (na 3ej stronie) po c. 10 od
wiersza.

Prenumeratę i Ogłoszenia
przyjmuje Administracja „Kroniki“
przy ul. Sławkowskiej Nr. 262.

Dziś Daniela proroka
Jutro Marji Magdaleny

Redakcja otwarta codziennie z wyjątkiem
świąt od godz. 11 — 1 i od 3 — 5 popoł.

Wschód słońca o godz. 4. m. 16.
Zachód o godzinie 7 m. 57.

— C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała nauczyciela Antoniego Horniatkiewicza w Lisku rzeczywistym nauczycielem kierującym szkołą etatową w Lisku, a nauczycielkę Helenę Pomiankowską w Podgórzu, nauczycielką młodszą szkoły etatowej w Podgórzu.

Kraków 21 Lipca.

— O technice krakowskiej możnaby za Galileuszem powtórzyć śmiało: *e pur si muove!* — Pomimo tylu niekorzystnych warunków, które od tak dawna prześladują tę jedną z ostatnich spuścizn Rzeczypospolitej krakowskiej pomimo wyroku śmierci przez powolną konsumpcję, na którą leczono ją dotąd samemi tylko receptami, a nigdy nie zadano obiecanego lekarstwa, pomimo wreszcie nieprzychylnych a tendencyjnie rozsiewanych wieści psujących jej opinię — technika krakowska pod obuchem fatalności rusza się i co roku bodaj czy stosunkowo nie korzystniejsze podaje rezultaty od innych renomowanych nawet zakładów tego rodzaju, a protegowanych przez władzę i ludzi wpływowych. Podamy kiedyś w chwili stosownej ciekawę szczegóły z historii tego instytutu, którego losy wkrótce (?) mają zaważyć na szali przeznaczenia, — dzisiaj chcemy tylko zwrócić uwagę na pocieszające objawy działalności uczniów tego zakładu, których prace rysunkowe wystawione zostały w poniedziałek na widok publiczny w Czytelnicy

Instytutu. Wczoraj o godzinie jedenastej rano odbyło się tamże uroczyste rozdanie nagród konkursowych, w obec p. Dyr. Dr. Brzezińskiego i profesorów, na które Wydział Tow. wzaj. pomocy Uczniów Instyt. techn. przeznaczył z swych szczupłych funduszy sumę przeszło 200 złr. zwiększoną dobrowolnym datkiem p. Nitscha profesora budownictwa tegoż instytutu w kwocie 50 złr. Wszystkie prace podane do konkursu odznaczały się mniej więcej, według orzeczenia pp. profesorów, sumiennem zbadaniem przedmiotu i trafnem rozwiązaniem postawionych zadań, pomiędzy którymi szczególniejszą uwagę zwracały wypracowania na temat budownictwa cywilnego. Pierwszą nagrodę w kwocie 60 złr. otrzymali pp. Meus i Chorąży za projekt willi, drugą w kwocie 40 złr. pp. Dąbrowski i Żygulski. Obydwa zadania śmiało z sobą rywalizować mogły, a kto wie czy drugie z małemi poprawkami nie zasługiwałoby na obie nagrody, ale zostawmy w tym względzie sąd kompetentniejszej ocenie, która za sobą miała powagę p. referenta Nitscha, jako specjalisty w tej mierze. Rozpisywanie konkursów, które od lat kilku weszło w stały zwyczaj tak na technice, jakoteż na uniwersytecie, przynosi za sobą zbyt widoczne korzyści, abyśmy o nich rozszerzać się tutaj mieli. Młodzież przyzwyczaja się do pracy a nie do jałmużny — a przytem wyrabia w sobie tę szlachetną ambicję zasługiwania sobie uznania i nagrody. Oby tylko fundusze pozwoliły na przyszłość obudwu towarzyszy-

OFFLAND.

Z Aleksandra Dumasa (syna).

(Dalszy ciąg).

— Pan pierwszy pytasz się o cenę tego obrazu odrzekł; to arcydzieło. Nikt na niego nie zwrócił uwagi. Nie jesteś pan amatorem, ani znawcą, mówił dalej badając mnie od stóp do głów; poznałem to od razu. Pan jesteś artystą i dajesz się powodować swemu uniesieniu. Jesteś na drodze prawdy, młodzieńcze. Wolę mieszczanina co kupuje obraz ze zegarem, bo mu się podoba, niż amatora, który nie kupi Rembrandta, póki mu się nie dowiedzie że jest autentycznym. Weź pan sobie ten medaljon. Daruję go panu.

— Ależ...

— Wzbranasz się pan? A więc 25,000 franków,

Po raz pierwszy widziałem kupca tego kalibru. Za wielkim był oryginałem, bym nie miał zawrzeć z nim ścisłej znajomości. Zdjąłem obraz ze ściany i zbliżyłem się do komtoaru.

— Bardzo panu dziękuję — rzekłem — Przyjmuję

pański dar, a teraz kiedy pan nie wątpisz o mem uwielbieniu dla tego obrazka, powiedz mi pan kto jego jest twórcą?

— Jest dziełem człowieka, który przeznaczonym był wywołać rewolucję w dziedzinie sztuki.

— A cóż się z nim stało?

— Historia to bardzo ciekawa.

— Opowiedz mi ją pan.

— Masz pan czas?

— Mam.

— Siadaj pan, a może pan wolisz stać, lub zjeść ze mną śniadanie?

— Dziękuję, już jadłem.

— A więc poczekaj pan.

Zadzwoń.

Weszła gruba pokojówka. — pokojówka lat 25 lub 26, włosy rude, pleć biała, prawdziwa niemka, której podwójną funkcję w domu kupca poznać było można z tonu jakim do niej przemawiał.

— Przynieść mi zupę, Gretchen — rzekł do niej.

Gruba pokojówka nie nie odpowiedziawszy, powróciła za pięć minut, przynosząc talerz napełniony inponującą zupą.

stwom rozszerzyć bardziej pod tym względem swoją chwalebna działalność, a bodaj czy nie większą położyć zasługę podając swoim członkom sposobność nie tylko godziwego zarobku ale i zaszczytnego wyróżnienia się ich talentu, niżeli rozdając większą część swoich kapitałów na drobne pożyczki bez zwrotu.

Prostemi a pełnemi głębokiego doświadczenia i życiowości słowami pożegnał p. Dr. Brzeziński zgromadzenie uczniów, które tak jemu jak i wszystkim swym profesorem wyraziło serdeczne podziękowanie za opiekę i kierownictwo młodych umysłów, kształconych w tym instytucie z prawdziwym poświęceniem i zaparciem, bo rzeczywiste poświęcenie i zaparcie się potrzeba, aby być kierownikiem albo profesorem Instytutu technicznego w Krakowie.

□ Jak corocznie o tej porze, okazały się i teraz dość liczne wypadki biegunki w skutek spożycia niedojrzałych owoców. Dla zapobieżenia temu, Magistrat wydał polecenie, zabraniające dowozu do miasta i sprzedaży owoców niedojrzałych. Można wszakże sprowadzać owoc niedojrzały na konserwy i konfitury, za świadectwem właściwego komisarza obwodowego.

+ Wczoraj podczas przedstawienia teatralnego, nie zapalało ani jednej latarni w cienistych aleach Ogrodu Strzeleckiego. Dobrze to może dla zakochanych i.... ale zwyczajna publiczność będzie bardzo rada, jeśli podobne zapomnienie nie powtórzy się więcej.

¶ Już w bieżącym tygodniu nastąpić ma odsłonięcie pomnika Straszewskiego, przy którym wykończają właśnie żelazną balustradę.

¶ Jak świadczą ostatnie nominacje urzędników telegraficznych, nadane zostały posady samym prawie cudzoziemcom, nieumiejącym zupełnie po polsku, z pominięciem aspirantów krajowców, na co słusznie oburzył się „Kurjer Polski“ i każdy zresztą u nas oburzyć musi. Naczelnik telegrafów miał już podobno zawiadomić ministerstwo o tem, jak przyjęte zostały te nominacje; oby to choć na przyszłość poskutkowało.

◇ W skutek bitki na Kazimierzu w Niedzielę, o której wczoraj wspomnieliśmy, jeden żołnierz raniony bałnetem przez swego towarzysza, umarł w Szpitalu wojskowym.

— Wystaw sobie pan — rzekł pocziwiec kosztując zupy — że jest temu z piętnaście lat, jak zawołano mnie do mieszkającego obok młodego malarza, któremu miał sposobność widywać czasem, ale prac jego nie znałem. W tym czasie zajmowałem się szczególnie zakupnem obrazów.

Młody człowiek zwał się Offland. Był to chłopiec pięć stóp i jedenaście cali prawie wysoki, chudy, błydy, o oczach wielkich niebieskich, bujnych i kędzierzawych czarnych włosach, wąsy podkręcone po wojskowemu, broda długa. Zęby miał białe, ręce kobiece i humor ciągle wesoły. Oczywiście nie miał ani krajcara.

Offland, sierota bez ojca i matki, żyjąc jedynie z pedzla, a więc nie szczególnie, ożenił się z dziewczyną bez majątku. — Co do jego żony, to powiadam panu że była to kobieta nie wielka, tłusciutka, rumiana a biała.

Malarz nasz wynajął sobie pracownię w domu przy ulicy odludnej i począł malować obrazy melancholijne i marzycielskie, których Niemcy posiadają tajemnicę, — postacie chrześcijańskie o szafirowych oczach, mlecznej cerze, w złotej koronie z liśćmi zielonemi, rubinami i perłami. Ożeniony, tworzył dzieła o jakich marzył dawno, to

— Powtórzone wczoraj w teatrze letnim przedstawienie sobotnie ściągnęło znowu nader hezną publiczność. Że to ludzioro nigdy dogodzić nie można! wczoraj znowu słyszeliśmy liczne użalania się, zwłaszcza ze strony osób chwilowo przebywających w Krakowie, że... teatr letni nie daje codziennych przedstawień, bo istotnie, w obecnej porze, miasto nasze oprócz teatru nie posiada żadnej innej przyzwoitej rozrywki.

¶ Mieszkańcy ulicy Długiej przypominają się łaskawej pamięci Urzędu pocztowego z prośbą o urządzenie skrzynki pocztowej — gdyż dotąd zmuszeni są z każdym listem przebywać cały Kleparz aż po bramę Florjańską.

¶ Z Londynu dostał się do Paryża najnowszy wymysł mody, któremu w zimowych salonach przepowiadają wielkie powodzenie. Oto ma być zaprowadzonym zwyczaj, że damy na sukniach nosić będą monogram swego nazwiska wraz z herbem i jego koroną. Autorką tego pomysłu ma być księżniczka Walji a jeżeli to prawda, to wkrótce nie będzie damy w Paryżu i Londynie, któreby nie zechciała mieć na swęj sukni złotem lub srebrem haftowanej tarczy herbowej. Herby te umieszczane być mają w dużym formacie po lewej stronie sukni i powtarzają się w mniejszych rozmiarach na całym kostjumie. Najpiękniej wydają się one na czarnym aksamicie lub atłasie. Może nawet ta moda przyjąwszy się w swęj stolicy zawita i do nas, a kto wie czy na balach przyszłego karnawału nie ujrzymy na sukniach naszych dam wielkiego świata, *Nalęczów, Toporów, Zerwikaptułów, Pannien na niedźwiedzin* i t. p. heraldycznych hieroglifów?... Złote hafty zaczynają w ogóle wchodzić w modę w Paryżu. Elegautki noszą złote galony i frędzle na czarnych kaszmirach. Trzewiczki stają się przedmiotem szalonego zbytku; każda toaleta wymaga całkiem osobnych bucików, a moda chce aby te same kwiaty, które się ma na głowie, powtarzały się także na bucikach.

Głosy Publiczności.

Szanowny Redaktorze!

Jako członkowi Towarzystwa Strzeleckiego służy mi prawo bezpłatnego bywania na koncertach w ogrodzie.

też nie mógł pozbyć z nich ani jednego. — Trzeba dłuższy czas poświęcić pospolitemu gustowi publiczności, by mózdz już nie narzucać jej, ale podsuwać myśli oryginalne. Publiczność instynktownie ma już wtęret do każdej indywidualności, objawiającej się zanadto gwałtownie.

He razy ktoś wzmiesie się nad innych, to ta reszta o tyle maleje, a to przykro kiedy się jest stoma tysiącami wydawać się a szczególnież znaczyć mniej niż jednostka. Offland opierał się swym współziomkom i upoczywie słuchał myśli swego geniuszu; wynikło ztąd, że w coraz większą popadał nędzę, wśród której urodziło się dziecię piękne i zdrowe, co zapukało do bramy żywota, a którą trzeba mu było otworzyć. Otworzono mu ją z radością, — pani Offland zajęła się sama karmieniem. Natura przewidziała że biedacy nie będą mieli środków kupować chleba dzieciom które się im zrodzą, i zapewne dla tego nie pozbawiła ich smaku do mleka matki, a matkom dała mleko, które je nie kosztuje. Przypuszczenie to przypomina owego kaznodzieję, który z ambony prawil swoim wiernym, że dobry Bóg płynąć kazał rzekom obok miast.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Tymczasem w Niedzielę, nie wiem na jakiej podstawie, przy kupnie biletu do teatru, ściągnięto ze mnie opłatę i za wejście do ogrodu. Pragnąłbym zatem dowiedzieć się, czy ten nowy zwyczaj długo trwać będzie i na jaką intencję?...

B. A.

Staty prenumeratorki Kroniki, Czl. Tow. Strz.

Panie Redaktorze!

Przybywszy do Krakowa w Niedzielę pociągiem warszawskim, po chwilowym odpoczynku na dworcu, udałem się około godz. 7 do Ogrodu Strzeleckiego na przedstawienie *Córki pani Angot*. Jakież było moje zdziwienie, gdy oprócz biletu teatralnego, zażądano odemnie jeszcze dopłaty 20 centów za wejście do ogrodu, pod pozorem, że podobno o godzinie 5 był koncert w tymże ogrodzie. Niepraktykowany nigdzie taki sposób zwiększania dochodów *dotatkami od podatków*, bardzo mi się podobał — i dla tego po powrocie do Warszawy nie zaniedbam zakomunikować go wszystkim właścicielom i dzierżawcom ogrodów, w których mieszczą się teatru letnie. Dla dokładności muszę jeszcze dodać, że po moim przyjeździe do ogrodu, muzyka jak na złość grać przestała i niebawem rozpoczęło się przedstawienie operetki. Widocznie więc zapłaciłem 20 centów kary za to, że się spóźniłem na koncert.

Z szacunkiem

Dr. J. M. z Warszawy.

Kronika zagraniczna.

+ Ciekawe szczegóły podaje feljetonista gazety *Daily News* z życia więźniów francuzkich umieszczonych po domach poprawy. Między innymi pisze o niejakim Lullier, byłym oficerze marynarki, człowieku dystyngowanym, który zasadzony na transportację za udział w komunie, żadną miarą nie chciał się poddać warunkom popolitego więźnia; wzbraniał się przedewszystkiem włożyć na siebie suknie aresztanckie, w skutek czego wsadzono go w dół wykopany w ziemi w kształcie butelki i tam trzymano bezustannie przez dni 60. Po dwu miesiącach Lullier wyszedłszy z tego grobu, podobnie jak przedtem opierał się przy swoim, za co go ponownie zasadzono w tę ziemną butelkę, — ale na upór nie ma lekarstwa; Lullier, któremu nie pozwolono używać swych prywatnych sukien, zgodził się nie nosić żadnych i przechadza się obecnie w rajskim kostjumie — nawet bez liścia.

△ W Nowym Jorku, urządzono niedawno fabrykę stalowych kołnierzy do koszul. Kołnierze te emaljowane są śnieżnej białości — a mają tę zaletę, że prac ich nie potrzeba, lecz nosząc codziennie, raz na rok dać do blacharza, by je wyprostował i do lakiernika, by świeżą nałożył emalję.

∞ Przełożony bióra statystycznego w Wiedniu radca Josephy wykazuje w swojej broszurze o rozwoju ludności wiedeńskiej w roku 1874, iż ilość małżeństw od lat kilku znacznie się tamże zmniejszyła. Już od roku 1871 datuje się to zmniejszenie a szczególnie pamiętny rok krachu gwałtownie oddziałał na cyfrę małżeństw. W roku ubiegłym pobrało się w Wiedniu 6713 par, kiedy przed dwoma laty cyfra ta wynosiła 7378. — ubytek więc nowo-

żeńców wynosi 664 czyli 9%. Z roku 1871 statystyka wykazuje ubytek 4% w stosunku do poprzedniego, z roku 1872 wobec 1871 tylko 2%. Za przyczynę tego uważają niepewnodzenia w interesach gospodarskich, jednakowoż pewnością zdaje się być przyczyną, ciągle wzmagająca się niemoralność.

+ W trzech latach od 1871 do 1873 sprzedały fabryki amerykańskie ogromną liczbę 4,783.742 machin do szycia. Z machin tych przypada 922.426 sztuk na system łańcuchowy, 1,123.278 sztuk na system chwytający, a 2,738.038 na system Singera łódkowaty, ten więc największym cieszył się rozpowszechnieniem. Z machin do szycia, wyrabianych wedle tegoż systemu Singera, wyszło 1,397.202 z fabryk Singer-Manufacturing-Compagnie, która przeto, licząc za maszynę w przecięciu 50 talarów miała w trzech owych latach obrotu 70 milionów talar., dla czego ją uważać niezawodnie można za największy przemysłowy tego rodzaju zakład.

Rozmaitości.

— Czy masz jeszcze co do nadmienienia? — spytał sędzia obwinionego.

— Chciałbym tylko prosić, aby pan sędzia raczył mieć dla mnie względy, ponieważ już *po raz piąty mam zaszczyt* być sądzonym przez pana sędziego.

Szarada premjowa.

Kto *pierwsze* trzecie za prawo bierze,
Ten się omyli — powiem mu szczerze.
Dругie i *trzecie* słusznie powiecie:
Ze drugie zawsze jest w alfabecie.
Wszystkie niezmiennie są zawsze w modzie.
Czy to wśród lata, czy też o chłodzie.

Nagroda: „*Pamiętka z wycieczki do Lwowa*”. Znaczenie poprzedniej szarady: *Pukawka*: pierwsi nadesłali: panna Marja Worga i p. J. Zaj. z nlięy Koletki.

Przyjechali do Krakowa:

HOTEL SASKI. — Mieczysław hr. Potocki c. k. konserwator z Galicji, Antoni Zadora docent matematyki z Rygi, Witold Wysocki kandydat sądowy, Antoni Guniński doktor, Franciszka Niedźwiecka ob. z Królestwa Polskiego, Marceli Paczkowski urzędnik z Kielec, Józef Tański właśc. z Paryża, Wincenty Podlewski c. k. pułkownik ze Lwowa, Kornelia Janiszewska obyw., Ignacy Fudanowski obyw. z Warszawy, Felixa Krazkiewicz ob. z Kijowa.

HOTEL KRAKOWSKI. — Laura hr. Stadnicka wł. dóbr z Rosji, Robert Wolff księgarz, Ludwik Garlicki z rodziną ob. Aleksandra Borkowska z Warszawy, Dr. Xawery Liske z żoną ze Lwowa, Kazimiera Michałowicz z Kongresówki, Dr. Jan Layman z rodziną z Równa, Anna Daniewska ob. z Radomia, Edward Brzeziński wł. dóbr z Brzezna, Edmund Zagórowski z Pierzchowa, Aleksander Roman z Lublina, Józef Stapieryński ze Sławkowa, Ferdynand Kosowski z rodziną wł. dr. z Kijowa

HOTEL POLSKI pod BIAŁYM ORLEM. — Maria Januszewska ob. z Opatowie, Teresa Bażanko wł. dóbr z Miechowa, Genowefa Wasowicz z córką ob., Kornel Skorupski ob., Władysław Jaworski rzęda ob. z Królestwa, Michalina Przemyska ob. z Będzina, Władysław Repalski aptekarz z Działoszyce, Jan Buzkiewicz dr. med. z Chur. Zdzisław Smidowicz akademik z Galicji, C. Ubauer z żoną urzędnik z Odessy, Paulina Berent z rodziną obyw. z Warszawy, Julia Darowska z córką ob. z Giebułtowa, Iwan Biberi wł. dóbr z Besarabji, Franciszek Kador architekt z Czerniowiec.

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny
Arkadiusz Kleczewski.

